

Relkovič Neda dr.: A IV. ker. Gizella királyné községi leánygimnázium története, tekintettel a belvárosi leányoktatás multjára. 1896/97—1926/27. (Különlenyomat a budapesti IV. kerületi községi Gizella királyné leánygimnázium 1926—1927. évi értesítőjéből. (Címlap nélkül. N. 8-r., 40 l.)

VEGYES.

Német iskolák külföldön. Már maga az a körülmény, hogy a külföldi német iskoláknak, még pedig immár húsz év óta, megvan a maguk havi folyóirata s hogy ezeknek az iskoláknak tanerői tavaly külön szövetségbe (*Verband deutscher Auslandslehrer und -Lehrerinnen*) tömörültek, bizonyítja, hogy a németek milyen céltudatosan és eredményesen istápolják ezt az egész világra kiterjesztett mozgalmukat, amelyet „eszményi, közművelődési és gazdasági szempontból a német népre nézve“ olyannyira fontosnak tartanak. Előttünk fekszik a *Die Deutsche Schule im Auslande* c. mintaszerűen kiállított havi folyóiratnak (Heckner kiadása Wolfenbüttelben) két utolsó, szeptember-októberi füzeté, mely tanulságos betekintést enged ebbe a nemzetközi szempontból annyira jelentős nemzetközi munkába. A nagyobb cikkek közül kiemeljük a következőket: *Boelitz* ny. államminiszter: A német iskolaügy Dél-Amerikában. *Göttling* budapesti egyetemi lektor: A külföldi német iskolák tanerőinek különleges kiképzése (tartalmas tanulmány, amelynek reális javaslatait a szövetség magáévá tette). *Pfeifer*: A földrajz mint a föld uralmának tényezője. *Heck*: Cserkészmozgalom Délnyugat-Afrikában. Ezt kiegészítik kisebb közlemények a világ minden részéből, miközben sorát éjtik a német iskolák mostoha sorsának az új utódállamokban. Úgy halljuk, hogy ez a folyóirat legközelebb külön „magyar számot“ készül kiadni, amit eleve érthető érdeklődéssel fogadunk.

(Lf.)

Mozgalom a tankönyvek útján való rágalmazás ellen. Társaságunknak az az üdvös és időszerű kezdeményezése, amely egyes nemzetek tankönyveiben foglalt gyűlölködések ellen irányul, immár másutt is követőkre talál. Az angol népnek hagyományos józanságára vall, hogy a tisztogatást saját portáján kezdi meg. A *Manchester Guardian* vezető helyen hívja fel olvasóinak figyelmét arra, hogy Hassals Artúr *The History of Europe* c. rendkívül elterjedt történelmi iskolakönyvének 3. kötetében a következő hihetetlen állítás foglaltatik: „Angolországot jóval 1914 júniusá előtt elárasztották a németek, akik mint látogatók Henrik porosz herceg címétől lefelé mint utazók, nevelők vagy pincérek csak kémek voltak.“ Egy másik helyen pedig ezt írja a szerző: „1914 július 18-án az orosz külügyminiszter arról biztosította a német nagykövetet, hogy Oroszország egyetlen kívánsága, hogy békében hagyják, mert kútforrásaik érdekében vasutakat akar építeni. Oroszország e belső fejlődésének megakadályozása volt egyik főoka annak, hogy Németország a világháborúban résztvett.“ Ehhez a *Manchester Guardian* a következő megjegyzést fűzi: Az ellenség megrágalmazása a háború technikájához tartozik, de hallatlan dolog, hogy egy ismert szerző történelmi tankönyveiben a háborús pszichózis ilyen marad-

ványait tárja az ifjúság elé. Angol tanítók bizonyára rossznak látnák régi előítéleteknek ilyen felelevenítését, mert feladatuk nem a háborús szellem megörökítése, hanem a nemzetközi kiengesztelődés ápolása. Ha a történelmet nem tanítjuk azzal az elfogulatlansággal, amely megilleti, akkor vajmi gyenge lábon áll a nemzetközi barátság.

Megelégedéssel üdvözöljük ezt az első fecskét és a dícséretes példa követését várjuk a többiek részéről is. (kf.)

A Nevelésügyi Egyesületek Világszövetsége. Kaptuk a *World Federation of Education Associations* című nevelési világszövetség f. évi 1. Értesítőjét, amelyet a szövetség titkára, Ch. H. Williams, a missouri egyetem tanára szerkesztett. A bevezetés megelégedéssel állapítja meg, hogy a szövetség, amelynek célja, „a világ valamennyi tanítóját egy nagy családba egyesíteni”, az elmúlt évben fokozott érdeklődéssel találkozott. Az Értesítő javarésze a szövetség szakosztályainak jelentéseit tartalmazza és a különböző országokban folytatott olyan törekvésekről számol be, amelyek a nemzetközi megértést szolgálják, így többi közt arról a 10.000 német és francia tanulóról, akik nemzetközi levelezést folytattak. A jelentések közül figyelemre méltó P. W. Kuo-nak, az amerikai kínai intézet igazgatójának részletesebb beszámolója arról a hatalmas mozgalomról, amely ezidőszert Kínában az írás-olvasás egyszerűsítése és az analfabetizmus leküzdése érdekében folyik. E téren külön nemzeti egyesület buzgólkodik, amelynek 100.000 önként jelentkezett tanító segítségével máris sikerült ötmillió lakost az írás-olvasásra megtanítani. A mozgalom ezenkívül feloleli a nép általános művelődését, főleg pedig a mezőgazdasági kiképzést az újabb gépek és módszerek bemutatásával, úgyhogy az országban egy új polgári nemzedék közeli kialakulásával lehet számolni. A Világszövetség az idén Genfben tartja nemzetközi tanácskozásait. (kf.)

MAGYAR PAEDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Társaságunk 1928. december 15-én *Ibsen Henrik és Tolsztoj Leó gróf* születésének százados évfordulója alkalmából ünnepi ülést tartott. *Kornis Gyula* elnökölt, az ülés tárgysorozatán pedig a következő felolvasások szerepeltek. 1. *Waldapfel János* r. tag: *Pedagógiai problémák Ibsen drámáiban*. 2. *Schneller Margit*: *Tolsztoj pedagógiája*. 3. *Kovács Rezső*: *A testi nevelés új fejezete*.

1929. január 19-én *Kornis Gyula* elnöklete alatt tartott felolvasó ülésünkön *Szemere Samu* r. tag olvasta fel *Pedagógia és filozófia* című székfoglalóját.

Az 1929. február 16-i felolvasó ülésen *Kornis Gyula* elnökölt és *Mitrovics Gyula* r. tag tartott előadást ezzel a címmel: *A nyolcosztályú új népiskola*.